

2015 Languedoc a Roussillon

(neděle 16.8. odpoledne – neděle 23.8. kolem poledne)

16.8 a 17.8. Praha – Plzeň – Rozvadov – Heilbronn – Lyon – Nimes – Palavas les Flots – Montpellier

18.8. Montpellier – Ďáblův most – Jeskyně Clamouse – St. Guilhem le Desert – Ďáblův most – La Covertoirade – Aigues Mortes – Montpellier

19.8. Montpellier – Sète – Béziers – Narbonne – Fontfroide – Perpignan

20.8. Perpignan – klášter St. Michel de Cuixa – Les Orgues (Varhany) – Collioure – Perpignan

21.8. Perpignan – *Canet en Roussillon* – Peyrepertuse – Quéribus – Canet en Roussillon – Perpignan

22.8. a 23.8. Perpignan – Villefranche de Conflent – Banys de St. Tomàs - Villefranche de Conflent – *Perpignan* – Montpellier – Lyon – Heilbronn – Rozvadov – Plzeň – Praha

Roku 2015 jsme se vydali podobným směrem jako o rok před tím, avšak k poněkud méně vzdáleným cílům. A byli jsme rádi, že jsme opět jeli s Dani a Járou Slugovými. Cílem našeho zájezdu byly **francouzské oblasti Languedoc a Roussillon** na východním podhůří Pyrenejí, v oblasti, kde se lze setkat i s okcitéanštinou, románským jazykem, o němž jsem od Tomáše Zadražila věděl jen to, že existuje, a zatímco v minulosti bývalo jeho používání docela trestné (třeba ve školách), dnes se jeho probouzení nebrání. A když jsem hledal nějaké další informace, dověděl jsem se, že je blízka katalánštině, což mě potěšilo; těch okcitéanských nápisů mnoho vidět nebylo, ale přece jen byly srozumitelnější než ty francouzské. Vzpomněl jsem, jak ve Štrasburku jsem uvítal, že na jídelním lístku byla jídla uvedena nejen francouzsky, nýbrž i alsasky, čemuž bylo možno díky velké blízkosti s němčinou rozumět. A tak i ve výše podaném popisu cesty volívám někdy okcitéanské varianty místních názvů.¹

Vyjeli jsme tentokrát od Holešovického nádraží, kde se mi při čekání utrhla řemen od tašky přes rameno. Závalu se mi provizorně odstranit podařilo pomocí uzlu; esteticky to moc dobré nebylo, avšak funkční ano, čemuž jsem byl velice rád. Než jsme dojeli do cílové oblasti, čekala nás ovšem daleko větší komplikace. U **Lyonu** ležel přes celou dálnici kamion, přiřítal se z protisměru a kdybychom bývali byli o dvacet sekund rychlejší, mohl zde náš zájezd skončit. Dvě hodiny čekání byly moc nepříjemné, řidiči mají stanovený režim, podle nějž museli v 11 h na několik hodin odstavit autobus. Nic

¹ Pro *Perpignan* ovšem ponechávám francouzský název, poněvadž jednak je u nás vžitý, a hlavně jej lze dobře skloňovat, což by s katalánským či okcitéanským *Perpinhá* dobře nešlo

se nám nestalo, to bylo to nejdůležitější, avšak program se musel měnit. Z pondělního programu vypadlo hrazené město Aigues Mortes, jehož prohlídku průvodce přeložil na úterní podvečer a večer. Na parkoviště v **Palavas les Flots**, přímořském předměstí Montpellieru, jsme dojeli v 10:59 a odtud šli rušnými uličkami k blízkému moři.

Řidiči v Palavas povinně až do večera odpočívali a náš program byl tomu přizpůsoben. Několik hodin jsme strávili v tomto přímořském letovisku, přičemž pro zájemce průvodce organizoval cestu vláčkem k ostrůvku s katedrálou. Míněno ovšem pro ty zájemce, kteří na to měli dostatek sil. Ty nám chyběly a raději jsme odpočívali, využili jsme při tom možnost koupat se v moři a posedět na stinných místech.

Možnost volby programu bývala na tomto zájezdu častěji, zpravidla šlo o to, jakými silami kdo disponoval. Průvodce Jan (Honza – řekl si o tykání) Flégl to, jakož i jiné věci, dělal velmi šikovně. Ač poznávací program byl velice bohatý, každý z šesti zájezdových dní jsme měli příležitost se venku vykoupat (s Evi jsme ji využili každý pětkrát, dny bez koupání jsme měli různé).

Protože řidiči museli odpočívat, použili jsme k přesunu z Palavas do prvního významného města, které jsme měli prohlížet, do **Montpellieru** městskou hromadnou dopravu, z Palavas autobus a pak tramvaj. Potíž byla, že autobus, jímž jsme měli jet, prostě nejel. Už si nevzpomínám, zda byl 30 či 60minutový interval. Nebylo zbylí, čekali jsme na další. Jenže on také nejel. Honza Flégl pak kamsi telefonoval, v důsledku čehož nějaký autobus přijel, byl přečpaný, podle toho vypadala rychlost jeho jízdy. Bylo zřejmé, že autobusy fungují asi dost zvláštně, rozhodně ne spolehlivě, a tak jsme uvítali, když už jsme seděli v tramvaji. Ta nás sice nedovezla, kam měla, blízko nádraží byla výluka, což nám ovšem moc nevadilo, ke katedrále Sv. Petra jsme došli pěšky, a já jsem se mohl aspoň podívat na nádražní budovu. Během společné procházky centrem tohoto okcitánského univerzitního města jsme viděli řadu zajímavých staveb, mezi nimiž asi největším překvapením byl akvadukt.

U opery jsme dostali rozchod s informací o místě srazu, pro nějž hlavním určujícím bodem byla fontána. Individuálně jsme si tak mohli projít moderní zajímavě architektonicky řešenou čtvrť **Antigona** od tehdy ještě žijícího katalánského architekta *Ricarda Bofilla* (1939-2022). Pro nás nevýhodou tohoto řešení byly četné fontány, které tak nebyly vhodnými orientačními body. Naštěstí jsme se setkali s

jinými účastníky zájezdu, kteří si místo srazu situovali jinak než my, dali jsme na ně a dobře jsme udělali. Nejenže jsme dorazili na místo, odkud jsme z Montpellieru zájezdovým autobusem vyjžděli, ale také jsme viděli fontánu tryskající uprostřed řeky Le Lez.

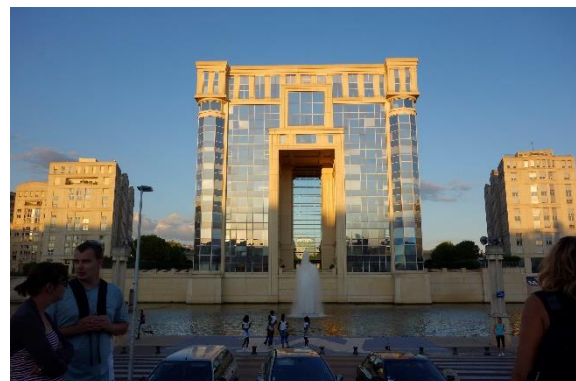

Montpellier, nádraží

Montpellier, akvadukt

Rádi jsme s Evinkou během rozchodu zašli někam na kávu, nejen kvůli kávě samé, ale především kvůli relaxační atmosféře. V Montpellieru podobný pokus skončil nezdarem. Přišli jsme do jakési kavárny, či spíše bufetu, asi 20 či 25 minut před zavřením. Představa, že budeme obslouženi (s konzumací bychom do zavírací doby byli samozřejmě hotovi), byla naivní. Vždyť jsme byli ve Francii (dokonce v jižní).

Montpellier, Antigona

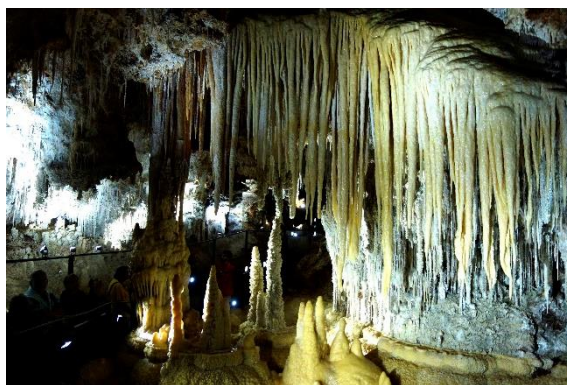
Odepřením kávy drobné trable prvního dne ve Francii neskončily. Měli jsme ještě před sebou ubytování, v jednoduchém, ve Francii obvyklém hotelu nesoucí hrdý název *Première classe*, tedy *První třída*. Bylo už dost pozdě večer, když jsme se ubytovali, já jsem se hned šel osprchovat, pustil jsem si nejdříve teplou vodu a těšil se pak na ochlazení studenou. Jenže ke konci sprchování už byla k dispozici jen voda zcela horká. Prostě studená sprcha na našem pokoji netekla. Personál v hotelu První třída už večer k dispozici nebyl, Evinku nechal průvodce Honza vysprchovat ve svém pokoji s tím, že ráno závadu nahlásí, což se také stalo. A tak jsme se těšili, že druhý večer už možnosti sprchového koutu využijeme. Bylo to však stejné. Když voda potrubím neprotékala, trochu se ochladila, řemeslník zřejmě přišel, pustil si vodu,

neopařil se, a tak usoudil, že jsme dělali zbytečný poplach. Naštěstí však v úterý odpoledne jsme absolvovali skvělé vykoupaní v řece Hérault, takže nebylo problémem večerní sprchu oželet. Běžně při zájezdech jsme vítali, když jsme na jednom místě spali dvě nebo tři po sobě následující noci; na kraji Montpellieru jsme se s těmi dvěma nocemi v jednom pokoji museli smířit, a při tom jsme se těšili, že snad v Perpignanu strávíme už tři bezproblémové noci. Tato naše naděje se ukázala být oprávněnou.

Vzpomínáním na francouzské instalatéry jsem přeskočil bohatý úterní program, k němuž se teď vrátím. Z Montpellieru jsme vyjeli zhruba na západoseverozápad k zajímavému trojmostí přes řeku *Hérault*, kde nejstarší z mostů – **Ďáblův most** – pochází z 11. století. Na přiložené fotografii na něm stojím a Evinka z něj fotografovala.

Z Ďáblůva mostu

Aragonitová jeskyně Clamouse

S trojmostím jsme se neloučili, měli jsme slíbeno, že na zpáteční cestě se pod ním v Héraultu budeme moci vykoupat. Dříve však jsme měli na programu jiné ochlazení, spojené s velkým estetickým zážitkem – bohatý systém aragonitových **jeskyní Clamouse**. Osvěžení a obohacení úžasným speleologickým zážitkem jsme pokračovali do obce **St. Guilhem le Desert** s benediktinským klášterem (zal. 804 hrabě Vilém [Guilhelm] z Gellone, rytíř Karla Velikého, svatořečený 1066), v němž údajně je uložen jako relikvie úlomek Ježíšova kříže, což způsobilo, že zde vzniklo důležité místo při poutní cestě do Santiaga de Compostela.

St. Guilhem le Desert má svou neopakovatelnou atmosféru. Staré udržované domy, kostely, hodně turistů využívajících různé gastronomické nabídky, zvláště palačinky a zmrzlinu, náměstí s velkým stromem, lemované různými občůdky s občerstvením aj. Před loučením s tímto zajímavým městem jsme tam ještě navštívili výstavu obrazů a odjeli jsme těšice se na vykoupaní pod Ďáblovým mostem. To bylo opravdu skvělé. Chtěli jsme se tam ovšem ještě občerstvit kávou. Stánek, který ji nabízel, na pláži byl, jenže byli jsme ve Francii. Tentokrát důvodem, že jsme nepořídili, byl nefungující kávovar. Že se káva dá připravit i bez kávovaru – aspoň jako nouzové řešení, to zřejmě

stánkařům nebylo známo (či dostávali za nefunkční kávovar od provozovatele odškodnění?). Bylo nám líto, že jsme čas plánovaný na kávu mohli strávit ještě ve vodě, ale o odpolední kávu jsme nepřišli a vypili jsme si ji v krásném prostředí na venkovním posezení v kavárničce v templářské kamenné vesnici **La Couvertoirade**, která byla naším dalším zastavením. Prochodili jsme ji, podívali se na ni i zvnějšku, navštívili i tamní pozoruhodný hřbitůvek, kde trčí ze země kamenné stély s erby před devíti sty léty zemřelými příslušníky templářského řádu.

Náměstí v St. Guilhem le Desert

La Couvertoirade

Program plánovaný na úterek jsme zde vyčerpali. Ale zbýval dluh – kvůli zpoždění způsobenému nehodou na dálnici jsme ještě neviděli obdélkové hrazené město **Aigues Mortes**, původně válečný přístav, dnes však je moře od něj v nedohlednu a mezi městem a mořem jsou hromady soli, získané odpařováním z mořské vody. Vnitřek města patří turistickému ruchu, spousta hospod a dlouho do noci otevřených obchodů.

Historické Aigues Mortes

Náměstí se večer změní ve velikou restauraci

My jsme se odtud vraceli někdy kolem 22. hodiny (později než bylo domluveno, protože průvodce se skupinou účastníků pobyt v jedné z hospod asi o půl hodiny přetáhli proti plánu), a když jsme šli k autobusu, který stál vně hradeb u severozápadní brány (na obrázku vypadá jako severní), kudy vedla i trať a jakýsi vodní kanál, tak většina obchodů měla ještě otevřeno a bylo v nich živo (to slůvko *mortes* se pro tak živé město nehodí).

S Evinkou jsme se rozhodli v rámci prohlídky města dát si víno, udělali jsme tak na náměstí, které je celé přikryto dvojfunkčními slunečníky-deštníky; v úterý večer nějaký nevýrazný déšť byl. Náměstí využívalo více restaurací, nám bylo celkem jedno, která nás obsloužila, hlavně, že jsme mohli posedět a popít vínečko.

Dnešní Aigues-Mortes² se rozkládají i mimo hradby, především na severovýchodní straně (na obrázku vpravo od hrazeného města).

Vrátili jsme se tak pozdě, že jsme rádi šli spát a ani nelitovali, že sprcha je k nepotřebě. Osvěžení spánkem jsme zahájili bohatý středěční program s první zastávkou v městě **Sète**, kde je východní konec slavného Canalu di Midi. A je tam i moře a pláž (na můj vkus příliš široká), takže ve středu jsme měli možnost se vykoupat někdy kolem 9. hodiny ranní. Moře rozhodně nebylo teplé, a tak nás, kdo jsme tuto příležitost využili, nebylo mnoho. Pro mne to byla milá kompenzace nefungující sprchy v "prvotřídním" hotelu (mám rád ranní studenou sprchu).

Ze Sète jsme jeli do pamětihodnostmi bohatého města **Béziers** (cca 70 tis. obyv.) s katedrálou sv Nazaira, k níž jsme museli vystoupat do pořádného kopce, avšak odkud se nám jako odměna naskytl krásný výhled do krajiny s Canalem du Midi, přičemž asi dominantou pohledu byl hned pod katedrálou se nacházející historický most přes řeku L'Orb (14. – 16. stol.).

Na území města Béziers, ovšem výrazně v extravilánu, jsme zastavili ještě jednou, a to u soustavy zdymadel na **Canalu du Midi** (Jižním kanálu).

Canal du Midi je 240 km dlouhý průplav mezi Toulouse a Sète ve Francii, vybudovaný v letech 1666-1682. Technicky náročné vodní dílo, které muselo překonat výškové rozdíly 57 a téměř 190 m, spojilo Atlantský oceán se Středozezemním mořem; odtud označení canal des Deux Mers, „Kanál dvou moří“. Na něj později navázal paralelní průplav podél řeky Garonny a další díla, která významně ovlivnila hospodářství celé oblasti. Průkopnické technické dílo dnes slouží hlavně turistice. Canal du Midi byl v roce 1996 zapsán na Seznam světového dědictví UNESCO.

² *Aiguas mortas* znamená katalánsky *mrtvé vody*

Se zájmem jsme si tuto technickou památku, turisty skutečně hojně navštívenou, prohlédli, včetně návštěvy expozice v informačním středisku. Turistickému ruchu sloužily i projížďky ve "vláčku" či na ponících; nás ovšem více než poníci zaujali hlemýždi šplhající po sloupku v plotě.

Lodě mezi zdymadly na Jižním kanálu

Hlemýždi - ozdoba plotu

Nedlouhá cesta z Béziers do Narbonnu vedla krajem vinic. Navzdory krátké vzdálenosti mezi oběma městy je i v 55tisícovém **Narbonnu** katedrála, zde pohodlně dostupná z úrovně kanálu (jde o nějakou odbočku z Jižního kanálu). Katedrála je součástí komplexu budov s arcibiskupským palácem, nevím, zda ne i s radnicí; dnes je v části tohoto objektu galerie s muzeem, přičemž interiér nese stopy muslimské architektury (obr.). Z prohlídky ovšem pro nás nejsilnějším zážitkem nebyla ani architektura, ani vystavené exponáty, nýbrž krátký telefonní hovor. Zavolala *Ladka Hájková* ([kap. 7.5](#)). Evi s ní mluvila krátce v naději na další rozhovor v příhodnější dobu, avšak k němu nedošlo, ona nezavolala a jí se nešlo dovolat. Byl to tehdy náš poslední kontakt s ní.

V galerii (muzeu)

Biskupský palác a katedrála v Narbonne

Společně jsme pak ještě navštívili podzemní *římské sýpky Horreum*. Pak už následovala chvíle volna, kterou jsme zčásti strávili příjemným posezením u kávy. Při příjezdu jsme s potěšením kvitovali, že v blízké tržnici je otevřený záchod, čehož jsme chtěli využít před odjezdem. Nevyužili. Po 16. hodině už měli zavřeno. Byli jsme ve Francii.

Posezení v Narbonnu u kávy

Narbonne je přívětivé město

Naše další cesta směřovala do vnitrozemí, do téměř tisíc let starého gotického **opatství Fontfroide**. Staré stavby, ambity, atrium, veliká užitková zahrada mj. s rozmanitými druhy koření a nezbytné vinařství s obchodem – to vše k tomuto příjemnému a naštěstí poměrně málo frekventovanému turistickému cíli patřilo. Ze zahrady je krásný rozhled nejen na klášter, nýbrž i na okolní hory. Po namáhavém dni toto zastavení znamenalo odpočinek. A nedlouho po něm už následoval odpočinek noční, na

okraji Perpignanu v hotelu, který se stal naším přechodným domovem na tři noci a s jehož fungováním jsme byli spokojeni.

Čtvrteční program byl velmi pestrý. Dopoledne jsme zamířili autobusem k dalšímu z klášterů v podhůří Pyrenejí, k **St. Michel de Cuixa** z 9. století. Historie této památky je trochu pohnutá, revolucionáři na konci 18. století ji poškodili a rozbité hlavice sloupů se dostaly do USA. Jako výraz vděčnosti za tyto vzácné artefakty američtí studenti umění vytvořili repliky a klášter opravili, takže dnes je v pořádku. I St. Michel de Cuixa má své vinařství s prodejnou vína, odkud jsme si přivezli suvenýr – sice nikoli trvalý, avšak nesmírně chutný. Ani zde jsme se nesetkali s nějakým výrazným turistickým

ruchem. Jinak tomu ovšem bylo na naší další zastávce, kdy šlo o zajímavost přírodního charakteru – rozsáhlý skalní útvar **Orgues** (Varhany), který skutečně připomíná píšťaly ohromných varhan. Aby se cestou od parkoviště měli turisté na co dívat, je "vyzdobena" skulpturami různých prehistorických potvor. V rozsáhlém prostoru mezi "píšťalami" jsme se setkali s korkovým dubem.

Kláster St. Michel de Cuixa

Ozdoba při cestě k Varhanům

Varhany

Korkový dub

Hřbitov u perpignanské katedrály se má stát letním kinem

Posezení v Perpignanu v podloubí u kávy nad cestovní literaturou

První polovina čtvrtěčního odpoledne byla věnována **Perpignan**u (asi 120 tis. obyv.). Prohlídku jsme začali u mohutné vstupní brány Notre-Dame, běžně označované jako Castillet. Ta může budít mylný dojem, že vcházíme do hrazeného města.

Perpignanské historické město má své kouzlo, ale obklopené hradbami není. S velkým zájmem jsme navštívili katedrálu; na přilehlém hřbitově jsme byli svědky něčeho šokujícího: Hřbitov se dočasně měnil na letní kino. Byli jsme ve Francii, ve Španělsku by se (snad) něco podobného stát nemohlo.

Brána Notre-Dame (Le Castillet)

Při procházení městem jsme zašli kousek mimo navštěvovanou část města, tam bylo téměř vylidněno a s napětím jsme čekali, zda trefíme zpět. Trefili jsme, občerstvili se v podloubí v "zahradce" kávou a pokračovali k bráně Notre-Dame a za ní podle pokynů nastoupili do autobusu.

Posledním bodem čtvrtěčního poznávacího programu bylo historické město a krásné přímořské letovisko **Collioure** (katalánsky *Cotlliure*), známé působením mnohých malířů, především Henriho Matisse (1869-1954). Je zde hrad, pevnost, opevněný kostel; úzké uličky mezi starými domy mají neopakovatelné kouzlo a moři, obklopenému jen příjemně úzkou pláží, nebylo možno odolat. Bylo to úžasné vykoupaní s nádhernými výhledy na město i krajinu kolem něj. Chvilu u moře jsme trávili společně s Dani a s Járrou, měli jsme místo na kraji pláže stíněné městskými stavbami, a já si teď, po sedmi letech uvědomuji, že to bylo moje poslední vykoupaní v moři. Bylo důstojným rozloučením s touto, v mém životě jen velmi málo častou aktivitou. Evinka využila příležitost k vykoupaní i další den, ale ta už zdaleka nebyla tak krásná.

Po čase stráveném u moře jsme měli ještě příležitost se projít městem, které má své neopakovatelné kouzlo. Je tam samozřejmě spousta krámků, trochu jsme prohlíželi, nic nekupovali, jedním krámkem majícím vchody ze dvou paralelních ulic jsme prošli a slyšeli pak za sebou nelaskavá hlasitá slova prodavačky; naštěstí jsme jim nerozuměli.

Collioure

Průvodce Honza zorganizoval na čtvrtek večer ochutnávku francouzských sýrů a vín. Nevím už, jak velkou částkou jsme my účastníci přispívali, ale rozhodně nešlo o nějakou zátěž pro rozpočet kapesného, a večer před hotelem jsme měli vítanou příležitost seznámit se s francouzskými sýrovými lahůdkami a i ochutnat nějaká vína. Bylo to příjemné zpestření a obohacení zájezdu.

V posledních dvou dnech se výrazně uplatnila možnost volby programu. Hlavním pátečním programem byla poměrně náročná návštěva dvou katarských hradů a možnou alternativou k ní byl pobyt v přímořském Canetu (nedaleko Perpignanu) s plážemi a možností koupání v moři. Očekával se horký den, nicméně pro nás katarské hrady byly tím hlavním cílem, a naproti tomu pobyt u moře žádným lákadlem nebyl, a tak jsme se rozhodli pro hrady. Jára Sluga byl poněkud v horší fyzické kondici a přímořské letoviště pro ně nemělo záporné předznamenání, a tak se rozhodli pro

Canet. Program byl organizován tak, že ráno jsme dojeli do Canetu, a po návratu z pyrenejského podhůří jsme se tam zas stavili, a i my hradní turisté jsme měli možnost se v moři smočit.

Cesta západně podpyrenejskými údolími byla hezká, stále bylo z okna na co koukat, mj. i na náš druhý cíl – zříceninu hradu Qéribus. Zhruba po 50 km jsme zastavili na parkovišti pod čímsi, co vzdáleně připomínalo suché skály, ovšem přírodní skála se tam prolínala s hradním zdívem. Byli jsme pod zříceninou hradu **Peyrepertuse** (katalánsky **Perapertusa**), k níž nás ovšem čekal asi jedno až dvoukilometrový výstup k pokladně hradu. Byli jsme opět upozorněni na náročnost, avšak dobře jsme udělali, že jsme to nevzdali a vystoupali nahoru, bylo to tam úžasné – včetně vyhlídky do krajiny. Bránou výstup neskončil, hrad je nesmírně rozlehlý. Uvádí se, že je v nadmořské výšce cca 800 m. Zdivo je zabezpečeno, avšak hrad není nijak dostavován. Došli jsme až na nejvyšší místo, odkud jsme mohli vnímat velikost zříceniny. Mne to však už unavilo natolik, že jsem na rozdíl od Evinky nevyužil možnost sledovat vystoupení s dravými ptáky, a raději jsem se uchýlil někam do stínu. Cesta dolů na parkoviště už byla pohodlnější, avšak sluníčko ji stačilo docela znepríjemňovat.

Perapertusa zdola

Uvnitř Perapertusy

Z věže je zřejmá jak rozlehlost celé zříceniny, tak i její zasazení do krajiny

Cesta autobusem pod zříceninu menšího hradu **Quéribus** byla krátká a dlouhý nebyl ani výstup na tuto daleko kompaktnější, a na několika zřícených místech mírně dostavěnou ruinu.

Quéribus

Z Quéribusu jsme se vrátili do **Canetu**, nejen aby mohli Dani, Jára a někteří další účastníci zájezdu k nám zas připojit, nýbrž i proto, abychom my ušlí výletníci se mohli osvěžit mořskou koupelí. Pro mne ovšem představa se převlékat do plavek a zpět (navíc bez nějaké slušné šatny) byla natolik neatraktivní, že jsem v Canetu k osvěžení raději zvolil zmrzlinu a (oprávněně) jsem spolehl na večerní vodní osvěžení sprchou v

hotelu. Evinka se vykoukala, zdaleka to však nebylo tak hezké koupání jako to čtvrteční, a zřejmě se stalo její poslední koupelí v moři.

V ceně zájezdu byla jedna večeře. Ta nás po návratu z Canetu (a tedy především z katarských hradů) čekala, v hotelu velmi blízkém k tomu našemu, nicméně jsme tam byli odvezeni a pak odtud přivezeni autobusem. Spleť silnic mezi oběma hotely byla úděsná! Večeře, začínající zelenino-sýrovo-šunkovým předkrmem, s tuňákem s rýží jako hlavním chodem (pro mne hrozná kombinace) a horkým muffinem s šodó a šlehačkou jako desertem byla dobrá, avšak do stavu nějakého nadšení mě nepřivedla. Po večeři jsme se vrátili do hotelu, abychom tam strávili poslední noc.

Ráno před hotelem u Perpignan

V sobotu ráno jsme vyjeli rovnoběžně s tratí (s normálním rozchodem) do **Villefranche de Conflent** (katal. *Vilafranca de Conflent*), kde měl autobus povinnou mnohahodinovou přestávku před dlouhou cestou do Česka. Ve Vilafrance nám byly nabídnuty tři varianty programu:

a) zůstat ve Vilafrance, popřípadě vyjít nad město k Vaubanově pevnosti;

Sébastien Le Prestre **markýz de Vauban** (15. května 1633 – 30. března 1707) byl celého půldruhého století jedním z nejuznávanějších pevnostních stavitelů a představitelů tzv. francouzské inženýrské školy. Svůj život zasvětil službě králi Slunce Ludvíku XIV., který jej za jeho zásluhy jmenoval francouzským maršálem. Vaubanův význam v dějinách pevnostního stavitelství i vojenství je nesmírný a jeho osoba se řadí mezi nejvýznamnější postavy světové vojenské historie.[1] Obecně se uvádí, že během své kariéry podél francouzských hranic vystavěl třicet tři nových pevností a na tři stovky jich zmodernizoval.

b) jet úzkorozchodnou železnicí ("žlutým vláčkem") do Fontepedrosy (název okcitánsky/katalánsky, francouzsky je to *Fontpédrouse*) a odtud se jít strávit delší dobu v lázních svatého Tomáše;

c) jet úzkorozchodnou železnicí asi jednu stanici za Fontepedrosu a odtud podniknout pěší cestu k lázním svatého Tomáše, zakončenou krátkým vykoupaním.

Mně napadlo požádat o individuální variantu a zajet až na konec úzkokolejky a podívat se na nádraží se stykem tří různých rozchodů železnic. Ale nechtěl jsem se oddělovat od Evinky a od Slugových, a tak jsem se rád s nimi přidal k variantě b.

Žlutý úzkorozchodný vláček ve Vilafrance

Cesta otevřeným vagonem stála za to

Poměrně dlouhý úzkorozchodný vláček s otevřenými i uzavřenými vozy nás svezl nádhernou krajinou do stanice či zastávky Fontepedrosa – Banyes de Sant Tomàs (1051 m n.m.). Jára se ve vlaku dal do řeči s jednou cestující, byla to Slovenka, která už dlouho žije ve Francii. Fontepedrosa – San Tomàs zřejmě bývala stanice, na níž se podepsala jedna strana pokroku. Nákladní doprava zřejmě zmizela. Proklamuje se, že pro osobní dopravu staniční budova už není potřeba, lidé se odbaví ve vlaku. Proto dveře do budovy byly zazděny, stanice se proměnila v zastávku bez čekárny a bez záchodů (ty jsme ovšem ve "žlutém vláčku" také nenašli). Z dopravního hlediska zde ovšem je výhybna vlaků je, zřejmě s pérovacími výhybkami nastavenými tak, že jedna kolej je trvale určena vlakům z Vilafranky do Latour-de-Carol a druhá vlakům v obráceném směru. Od vlaku jsme šli s kopce do vesnice **Fontepedrosa** a cestou jsme si zamávali s těmi spoluúčastníky zájezdu, kteří volili turistickou variantu. Při průchodu Fontepedrosou nás opět fascinovalo řešení rozvodu elektrické energie, a – aniž bychom se zastavovali, stoupali jsme asfaltovou silničkou s nepatrným provozem až k **Lázním Sv. Tomáše** (1150 m n.m.; od domova nejvzdálenější navštívené místo – 1260 km). Jsou to velice hezky zařízené a udržované termální lázně s třemi bazény, v nichž je teplota vody 37 °C, napájené sirným pramenem majícím 57 °C, s šatnou umožňující jít k bazénu jen s klíčem (naše potřeba mít s sebou čtení převážila a nějaké věci jsme si k bazénům vzali, a tak jsme se ve vodě střídali, aby jeden z nás byl u tašky). Důraz na kultivovanost prostředí ovšem vedl k zákazu konzumace jídla v prostoru bazénů, což nás nepotěšilo; na kávu jsme využili místní bufet či kavárnu a skromný studený oběd jsme snědli venku. K vlaku se šlo převážně s kopce a otvíraly se různé výhledy, což bylo příjemné, nicméně během cesty se zatahovalo, což pro změnu rozhodně příjemné nebylo (s tamním počasím jsme neměli žádné zkušenosti) Ve Fontepedrose k nám dorazil déšť. To už jsme se blížili i nádraží kde však jsme s bídou našli nějakou boudu, v níž jsme se aspoň trochu mohli schovat. Pobyli jsme tam déle, než jsme si představovali, neboť vlak měl zpoždění (místo křižování vlaků bylo dáno, a tak zpoždění se týkalo obou směrů). Zpočátku jsme volili uzavřený vůz, ale pokud mne paměť nemýlí, během cesty jsme se přemístili do vozu otevřeného. Díky předpisy určené nejdřívější možné době odjezdu autobusu nám ještě zbyl čas

prohlédnout si Vilafranku, sice příliš krátký na to, jak zajímavé město to je, avšak dostačující vzhledem k našim zbývajícím silám.

Účastníci variant b a c se zdraví

Elektrický rozvod ve Fontepedrose

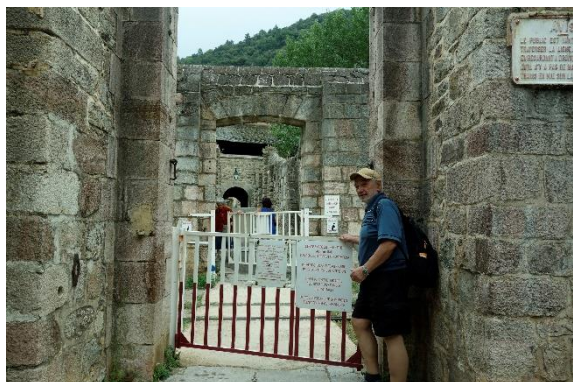
Lázně Svatého Tomáše

Úzkorozchodná trať začíná ve městě Villefranche-de-Conflent, kde navazuje na běžnou trať z Perpignanu. Ve Villefranche se také nacházejí opravny a depo. Trať dlouhá 62,5 km překonává velký výškový rozdíl a má 19 tunelů, z nichž nejdelší je Tunnel du Pla de Llaura na 59,639 km s délkou 380 m. Na trati je rovněž množství mostů. Na kilometru 18,002 se klene zděný Pont Séjourné o délce 236,70 m a na 24,422 km se nachází visutý Pont Cassagne o délce 253 m. Oba mosty jsou chráněny jako historické památky. Trať začíná v nadmořské výšce 427 m a stoupá až do 1592 m v Bolquère – Eyne, které je nejvýše položeným nádražím ve Francii. Poté klesá do výše 1143 v Bourg-Madame a konečná stanice v Latour-de-Carol se nachází ve výšce 1230 m. Na tomto nádraží se nacházejí koleje se **třemi různými rozchody**. Úzkorozchodná trať Cerdagne (1000 mm), běžná rozchodná trať do Toulouse (1435 mm) a širokorozchodná trať RENFE do Španělska (1668 mm). Jen několik zastávek na trati má klasickou nádražní budovu, zde také dochází ke křížení vlaků na jednokolejně trati. Ve většině stanic se zastavuje na znamení. Doba jízdy je téměř tři hodiny. - Hnací vozidla jsou napájena třetí kolejnicí s vrchním kontaktem; napětí je 850 Vss. Proud je získáván z vodních elektráren na řece Têt, v jejímž údolí trať vede.

https://cs.wikipedia.org/wiki/Tra%C5%A5_Cerdagne

Villafranca je nevelké příjemné starobylé město s kamennými domy a úzkými uličkami. Kolem 18. hodiny, kdy jsme jím procházeli, tam ruch už utichal. Prohlédli jsme si interiér kostela, a co nás nadchlo, byly tamní železniční závory – ručně obsluhované. Kdo chtěl jít přes trať (onu úzkokolejku pro žlutý vláček), závory si otevřel, a – pokud mě paměť neklame – i pak za sebou zavřel. Manipulace se závory motivovala k rozhlédnutí se. Fungovalo to. Ovšem provoz na trati nebyl velký a rychlost vlaků nepřesahovala 8 m/s.

Přechod přes koleje ve Vilafrance

Interiér kostela

Na rozloučení s Vilafrankou a s Francií vůbec jsem si koupil v restauraci pořádnou zmrzlinu na klacku. Dlouhá cesta domů začala. A uplynula zcela bez problémů.

Prožili jsme ve Francii pestrý, bohatý a zajímavý týden. Bylo milé být se Slugovými, s Járou jsme si uvědomovali, že nám už sil ubývá. Připomněl nám to zvláště pátek. Jára s Dani se na katarské hrady nevypravili, my sice ano, ale já jsem už neměl síly na to, abych se k večeru v Canet v moři vykoupal... A vnímali jsme trochu i atmosféru Francie, do níž se zřejmě ani po 225 letech revoluce nepřestala promítat.

Červen 2022